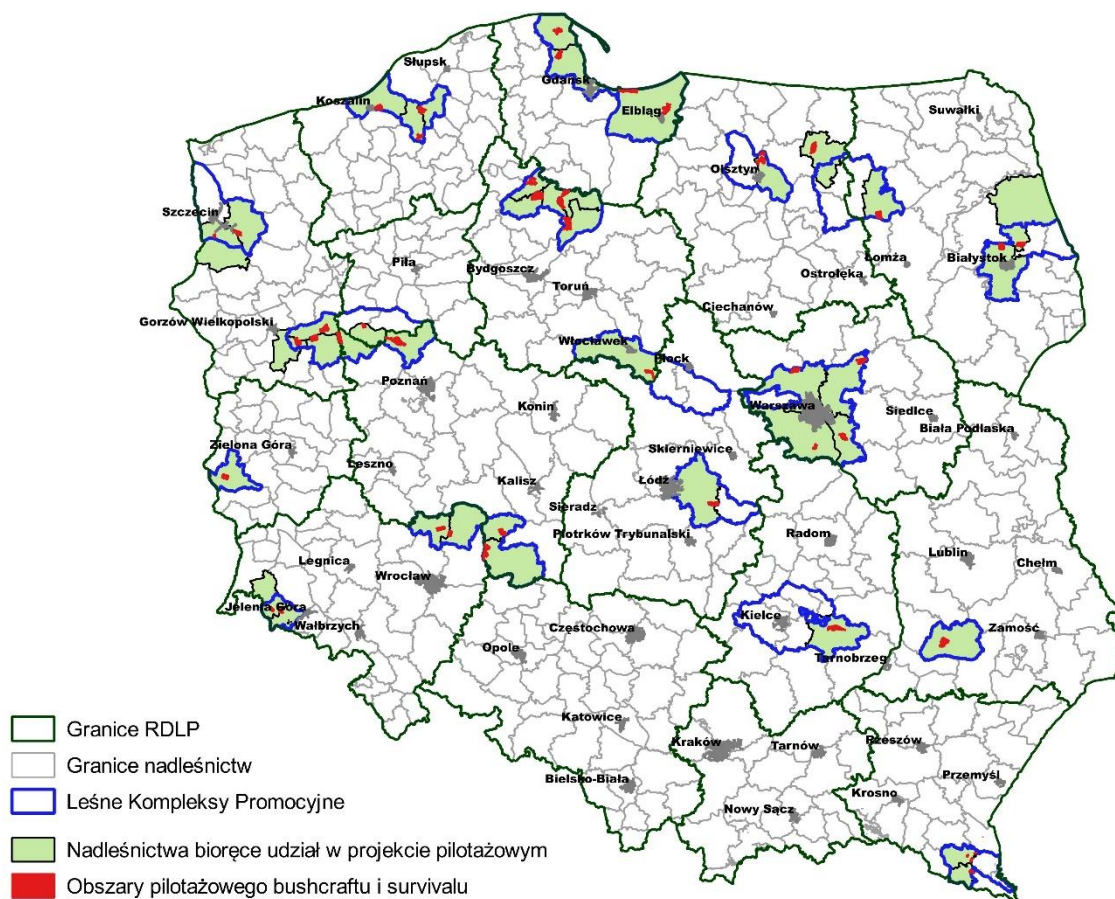

Informacja dla osób korzystających z obszarów pilotażowych

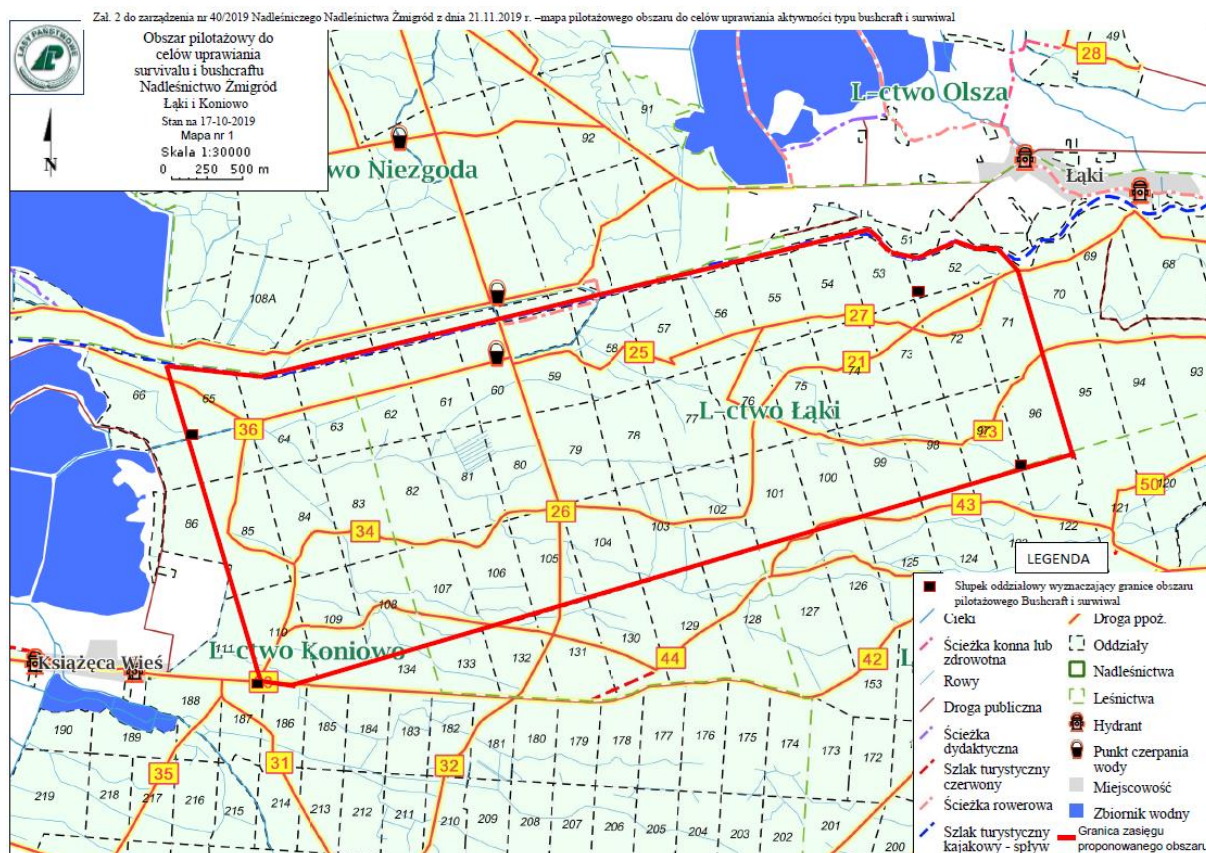
Rys. 1 Mapa obszarów pilotażowych

Dostępna również: <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

Zapraszamy do korzystania z aplikacji mobilnej Banku Danych
o Lasach

**Rys. 2 Mapa obszaru pilotażowego wyznaczonego na terenie
Nadleśnictwa Żmigród**

Kontakt do koordynatora pilotażu w Nadleśnictwie Żmigród

Zastępca Nadleśniczego ds. użytkowania pan Sławomir Jaworski,

Nr tel.: +48 728 954 994

E-mail: slawomir.jaworski@wroclaw.lasy.gov.pl

Specjalista Służby Leśnej ds. edukacji leśnej pani Małgorzata Zawadzka,

Nr tel.: +48 664921964

E-mail: malgorzata.zawadzka@wroclaw.lasy.gov.pl

Rys. 3 Regulamin obszarów pilotażowych Nadleśnictwa Żmigród

Załącznik 1 do Zarządzenia nr 44/2019 Nadleśniczego Nadleśnictwa Żmigród z dnia 21 listopada 2019

Regulamin korzystania z obszarów pilotażowych

Miło nam powitać Cię w lesie zarządzanym przez Lasy Państwowe.

To obszar pilotażowy, na którym odbywa się testowanie miejsc przeznaczonych w szczególności dla miłośników bushcraftu i surwiwalu.

Zanim oddasz się relaksowi na łonie natury, przeczytaj proszę zasady korzystania z udostępnionych na ten cel terenów.

Ufamy, że pozostawisz to miejsce bez śladu swojej obecności. Nie jesteś jedynym, który korzysta z tego miejsca.

Miłego obcowania z lasem!

1. Gospodarzem terenu jest nadleśniczy Nadleśnictwa Żmigród.
2. Obszar pilotażowy oznaczony jest na mapie (załącznik 2 mapa), a w terenie wyznaczają go słupki oddziałowe o numerach 52;53;73;72, 65;66;86;85, 110;111;187;186, 96;97;123;122,
3. Możesz tutaj bezpłatnie odpocząć, lecz pamiętaj, bez względu na to jakiego wyposażenia używasz do wypoczynku, nie może on niszczyć drzew, krzewów oraz runa leśnego.
4. Możliwe jest nocowanie w jednym miejscu maksymalnie 4 osób przez nie dłużej niż 2 noce z rzędu. Każdy nocleg należy zgłosić mailowo na adres właściwego nadleśnictwa nie później niż w dniu noclegu. Powyżej ustalonego limitu wymagana jest zgoda właściwego nadleśniczego.
5. Jeśli zamierzasz nocować w lesie, rekomendujemy użycie własnego hamaka, tarpa a w wypadku rozbicia namiotu pamiętaj, żeby robić to na trwałej, twardej nawierzchni bez szkody dla runa leśnego i bez rozbierania ściółki leśnej.
6. Zanim wyruszysz do lasu, sprawdź na mapie zakazów wstępu do lasu, czy nie został wprowadzony okresowy zakaz wstępu do lasu, np. z powodu dużego zagrożenia pożarowego.
7. Sprawdzaj prognozy pogody dla obszaru, na którym przebywasz. W razie ostrzeżeń przed silnymi wiatrami i burzami, w trosce o swoje bezpieczeństwo, koniecznie zrezygnuj z pobytu w lesie.
8. Pamiętaj, że używanie otwartego ognia w lesie jest bezwzględnie zabronione.

9. Rozpalanie ogniska jest możliwe jedynie w miejscach do tego wyznaczonych przez nadleśniczego. Jeśli zależy Ci na rozpaleniu ognia, zaplanuj wycieczkę tak, aby uwzględniała miejsca do tego przeznaczone. Informację o takich miejscach możesz uzyskać w miejscowym nadleśnictwie.
10. Nie wjeżdżaj do lasu pojazdem silnikowym, zaprzęgowym ani motorowerem. Jeśli przyjechałeś samochodem, pamiętaj, żeby pozostawić go na pobliskim parkingu leśnym lub innym miejscu do tego wyznaczonym.
11. Możesz pozyskiwać na własny użytek owoce, grzyby i zioła. Zanim je pozyskasz, upewnij się, że są jadalne i nie podlegają ochronie gatunkowej oraz że nie znajdujesz się w oznakowanym miejscu, w którym zbiór płodów runa leśnego jest zabroniony.
12. Weź z domu worek na odpadki i zabierz je ze sobą. W środku lasu nie znajdziesz kosza na śmieci.
13. Zachęcamy Cię żebyś do przechowywania przyniesionych do lasu posiłków i napojów używał pudełek i butelek wielokrotnego użytku.
14. Nie wyrzucaj pozostałości jedzenia, które przyniosłeś z sobą. Mogą one zaszkodzić dziko żyjącym zwierzętom.
15. Załatwiając potrzeby fizjologiczne, zatrzymaj po sobie ślady. Ogranicz używanie środków higieny osobistej ingerujących w środowisko naturalne, np. chusteczek nawilżanych.
16. Jeśli zabierzesz na wyprawę swojego pupila, pamiętaj, żeby trzymać go cały czas na smyczy.
17. W trosce o bezpieczeństwo swoje i dzikich zwierząt zachowaj odpowiedni dystans.
18. W razie zagrożenia zdrowia znajdź najbliższy słupek oddziałowy i podaj osobom przyjmującym zgłoszenie numery, które są na nim widoczne.
19. Pamiętaj, że nie jesteś jedynym gościem lasu. Zachowaj ciszę.
20. Zależy nam na Twojej opinii na temat pobytu w lesie. Podziel się swoimi wrażeniami.
21. W razie dodatkowych pytań, skontaktuj się z Nadleśnictwem Żmigród

Dane kontaktowe:

- <http://www.zmigrod.wroclaw.lasy.gov.pl/>
- tel. 71 385 30 52

zmigrod@wroclaw.lasy.gov.pl

Infografiki:

JAK SIĘ ZNALEŹĆ W LESIE

Twoje bezpieczeństwo to Twoja odpowiedzialność

Las jest podzielony na specjalne sektory – **oddziały leśne**.

Na nizinach oddziały mają zazwyczaj równy kształt geometryczny. **W górach** najczęściej są one nieregularne.

Każdy oddział ma swój numer.

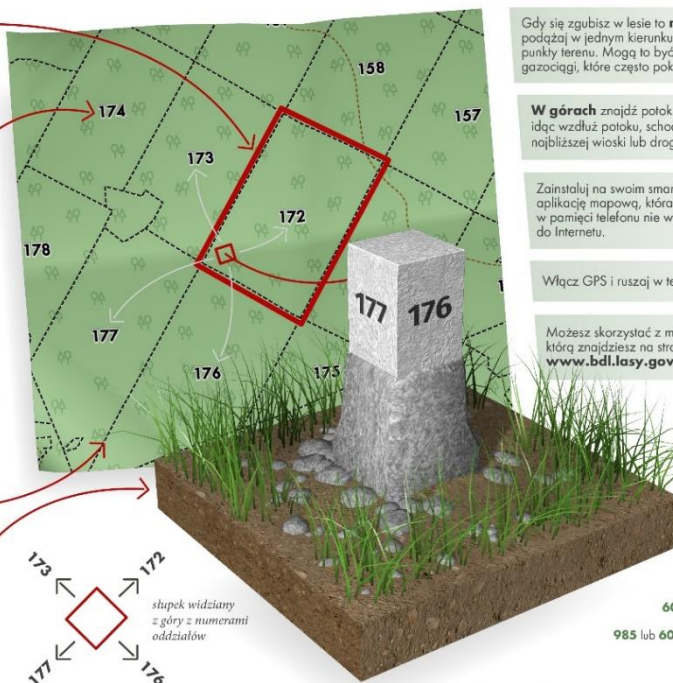
Numery znajdują się na słupkach, umieszczonych w narożnikach oddziału (w południowo-zachodnim rogu).

Gdy się zgubisz, wystarczy kierować się w jednym kierunku, a prędzej czy później dojrzymy na bezdrzewny pas lub drogę, wyznaczającą tzw. **linię oddziałową**.

Gdy podążysz wzdłuż tej linii, natrafisz na **słupki oddziałowy** z numerem oddziału.

Pozostało tylko odszukać się na leśnej mapie.

Gdy się zgubisz w lesie to **nie wpadaj w panikę** i spokojnie podążaj w jednym kierunku, aż natrafisz na charakterystyczne punkty terenu. Mogą to być np. linie energetyczne czy gazociągi, które często pokrywają się z linią oddziałową.

W górach znajdź potok. Podążając zawsze „z nurtem”, czyli idąc wzdłuż potoku, schodzisz w dół. W ten sposób trafisz do najbliższej wioski lub drogi.

Zainstaluj na swoim smartfonie odpowiednią aplikację mapową, która po zapisaniu w pamięci telefonu nie wymaga dostępu do Internetu.

Włącz GPS i ruszaj w teren!

Możesz skorzystać z mapy elektronicznej, którą znajdziesz na stronie www.bdl.lasy.gov.pl

Ważne numery telefonów:

- 112 – Europejski Numer Alarmowy
- 997 – Policja
- 998 – Straż Pożarna
- 999 – Pogotowie Ratunkowe
- 601 100 100 – Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
- 985 lub 601 100 300 – Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

#CZASWLAS

Opracowanie: Lasy Państwowe
Projekt graficzny: Polska Grupa Infograficzna

WYCIECZKA DO LASU

Twoje bezpieczeństwo jest Twoją odpowiedzialnością.

Wybierając się do lasu powinien odpowiednio się przygotować. Pamiętaj że to, co zabierzesz ze sobą, może cię uchronić przed skutkami nieprzewidzianych sytuacji. Las jest środowiskiem przyjaznym człowiekowi jeśli wiesz, jak o nie dbać i mu nie szkodzić.

STRÓJ na letnie dni

PLECAK BEZPIECZNEGO TURYSTY

Wszystkie potrzebne przedmioty spakuj w plecak. W lesie przydadzą się wolne ręce.

STRÓJ na deszczowe i zimowe dni

PRZYGOTUJ SIĘ DO WYCIECZKI

- Przygotuj plan wycieczki
- Sprawdź, ile czasu będziesz potrzebował
- Sprawdź pogodę
- Zapisz sobie telefon do lokalnego leśniczego i straży leśnej, nie zapomnij też o numerze alarmowym 112 – mogą się przydać
- Powiadom znajomych, dokąd się wybierasz
- Nie zbaczaj ze szlaku, nie stosuj skrótów
- W ten sposób nie zgubisz drogi
- Staraj się nie chodzić sam, jeśli nie masz doświadczenia. Z przyjaciółmi zawsze jest miłej wdrówka
- Po każdej wyprawie obejrzyj dokładnie całe ciało, czy gdzieś nie wbił się kleszcz

#CZASWLAS

Opracowanie: Lasy Państwowe
Projekt graficzny: Polska Grupa Infograficzna

BARSZCZ SOSNOWSKIEGO BARSZCZ MANTEGAZZIEGO

Obydwa gatunki to rośliny inwazyjne. Sok i wydzielina włosków po zetknięciu ze skórą w obecności słońca wywołują wyjątkowo **groźne poparzenie**.

STOP!

ROŚLINA NIEBEZPIECZNA

JEŚLI DOJDZIE DO POPARZENIA

Nie drap miejsca poparzenia

Nie stosuj żadnych środków chemicznych bez konsultacji z lekarzem

Obficie przemyj oparzenia wodą i zasłoń przed działaniem promieni słonecznych

Jeśli to możliwe zrób zdjęcie rośliny, może przydać się lekarzowi

Konieczne udaj się do lekarza

Barszcz Sosnowskiego
(Heracleum Sosnowskyi Mandel L.)

KWIATY

Nierozwinięte są w kształcie kul. Rozwinięte tworzą **białe, płaskie baldachy** o średnicy nawet do 50 cm.

ŁODYGA

Podługnie bruzdowana, pusta w środku, zielona, **pokryta purpurowymi plamkami**. Kilkucentymetrowe włoski szczególnie na ogonkach liści.

LIŚCIE

Poszerepione, **szerokie, o średnicy nawet 150 cm**. B. Sosnowskiego – zakończone tępo. B. Mantegazziego – o ostrych, wydłużonych końcówkach.

W Polsce rośnie ok. 70 gatunków z rodziny baldaszkowych. Jeśli nie masz pewności czy znaleziona roślina jest inwazyjna, **skontaktuj się z lokalną gminą, RDO lub leśnikami**.

Fot.: B. Dymek, E. Szklarczyńska

Opracowanie: Polska Grupa Infograficzna

KLESZCZE

PAJĘCZAKI NALEŻĄCE DO PODGROMADY ROZTOCZY

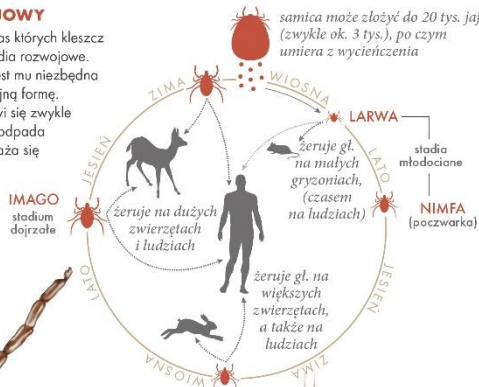
DŁUGOŚĆ CIAŁA

Wysysając krew swojej ofiary, mogą zwiększyć masę nawet 100 razy i powiększyć swoje wymiary niemal dziesięciokrotnie. Samce wypijają mniej krwi, gdyż ich ciało nie jest tak rozciągliwe.

CYKL ROZWOJOWY

Trwa 2 lata, podczas których kleszcz przechodzi trzy stadia rozwojowe. Krew kręgowców jest mu niezbędna do przejścia w kolejną formę. W każdej fazie żywi się zwykle tylko raz, po czym odpada od ofiary i przeobraża się lub składa jaja.

samica może złożyć do 20 tys. jaj (zwykle ok. 3 tys.), po czym umiera z wycieńczenia

POLOWANIE

Przednie odnóża
Napinają się i jak haczyki zaczepiają o przechodzącą ofiarę.

Narząd Hallera
Narząd węchu. Wychwytuje zmiany wilgotności, ciepła, składniki potu, stężenie CO₂ czy drgania.

Ryjkowaty aparat gębowy (hypostom)
Przystosowany do ssania płynów, stopniowo wchodzi w głąb skóry. Uzbrojony jest w ząbki pomagające utrzymać się w skórze żywiciela.

Ślina
Wypuszczana do rany zawiera substancje:
• znieczulające skórę,
• „cementujące” hypostom w skórze,
• hamujące krzepnięcie krwi i działanie układu odpornościowego.
Dzięki nim niezauważony kleszcz może spokojnie pożywiać się przez wiele godzin.

Chorobotwórcze mikroorganizmy
Są wpuszczane do rany razem ze śliną albo wymiocinami (już w trakcie przytwierdzania kleszcza do skóry lub podczas ssania krwi).

Najbardziej niebezpieczne są stadia **młodociane** – pajęczaki są wówczas najbardziej agresywne i najtrudniejsze do zauważenia (są małe i niemal przezroczyste).

Pajęczaki są **bardzo odporne** – wytrzymują długie okresy suszy, są głodne są w stanie przetrwać w odetwieniu nawet 800 dni.

Jesień to pora ich największej aktywności. Zimą zapadają w letarg.

Kleszcza można „złapać” nawet w lutym. Wystarczy ciepła zima z temperaturą 7–12°C, aby przerwać ich hibernację.

MITY vs. FAKTY

MIT
Kleszcze żyją tylko w lasach i na terenach wiejskich.

FAKT
Coraz częściej można je spotkać w miastach (parkach, skwerach a nawet w piwnicach).

MIT
Kleszcze czatują tylko na paprociach.

FAKT
Naturalnym środowiskiem kleszczy jest każde delikatnie wilgotne miejsce, w którym występuje roślinność i grzyzie. Atakują głównie na ścieżkach często uczęszczanych przez ludzi i zwierzęta.

MIT
Kleszcze skaczą na ofiary z koron drzew.

FAKT
Pasożyty te nie mają tak silnych nóg jak pchły. Oczekują na żywiciela maks. na wysokości ok. 1,5 metra. Im są wyżej tym mniejsza szansa na znalezienie potencjalnej ofiary. Czatują na liściach lub zdziobach traw i przyczepiają się do ludzi i zwierząt, które ocierają się o gałęzki roślin.

MIT
Idąc do lasu należy ubierać się na ciemno, gdyż jasne kolory przyciągają kleszcze.

FAKT
Kleszcze są ślepe i nie robi im różnicy kolor ubrania. Do polowania używają zmysłu węchu, tzw. organu Hallera, który znajduje się na pierwszej parze odnóży.

Opracowanie: Polska Grupa Infograficzna

KLESZCZE

MAŁE UKĄSZENIE, DUŻY PROBLEM

LEŚNICY ZALECAJĄ

Przed wyjściem do lasu lub parku

Możliwie szczerze okryj ciało (koszula z długim rękawem, długie spodnie, zakryte buty).

Zastosuj środki przeciw kleszczom dostępne w aptece.

Po powrocie z lasu lub parku

Zdejmij ubranie i wytrzep je. Obiejrzyj całe ciało. Kleszcze najczęściej wbijają się w miejsca, gdzie mamy najcięższy nasłonek.

JAK USUNĄĆ KLESZCZA

1

Jeśli zauważysz wbitego kleszcza, nie smaruj go żadnymi specyfikami, nie przypalaj, ani nie szarp na boki.

2

Aby usunąć kleszcza, użyj pensety. Złap go tuż przy skórze. Pociągnij lekko, ale zdecydowanie do góry. Sprawdź, czy został usunięty w całości.

3

Dokładnie umyj ręce. Zdezynfekuj ranę po ukąszeniu (np. spirytusem). Przez kolejne 30 dni obserwuj miejsce po kleszczu. Pojawienie się kolistego zaczerwienienia natychmiast zgłoś lekarzowi!

BORELIOZA MITY vs. FAKTY

MIT Każdy kleszcz przenosi boreliozę.

FAKT

Okolo 30% kleszczy w Polsce jest nosicielami krętki borelii. Zagrożenia nie wolno jednak bagatelizować.

MIT Przed boreliozą można się zaszczepić.

FAKT

Istnieje tylko szczepionka przeciwko odkleszczowemu zapaleniu opon mózgowych.

MIT Już samo wkucie kleszcza oznacza infekcję.

FAKT

Aby doszło do zakażenia, kleszcz musi pozostać w skórze 24-48 godzin.

MIT Pojawiająca się tuż po ukąszeniu zmiana skóra to rumień wędrujący.

FAKT

Rumień o średnicy około 5 cm pojawia się w okresie od 1-2 dni do nawet 3 tygodni po ukąszeniu kleszcza. Nie swędzi. Natychmiastowe zaczerwienienie oznacza reakcję alergiczną lub ślad po ugryzieniu innego owada.

LICZBA ZACHOROWAŃ NA BORELIOZĘ W POLSCE (w latach 2000-2014)

BORELIOZA

Jest najczęściej stwierdzaną chorobą odkleszczową. Przebiega w 2 fazach - wczesnej, trwającej do kilku tygodni od zakażenia i późnej, mogącej trwać nawet lata.

MAPA ZAPADALNOŚCI NA BORELIOZĘ (w 2014 r., na 100 tys. mieszkańców)

Zarażone kleszcze, oprócz boreliozy, przenoszą także:

- wirusowe zapalenie mózgu,
- babeszjozę,
- bartonellozę,
- anaplazmozę.

BABESZJOZA

Choroba groźna zwłaszcza dla psów. Zarażony nią pies staje się apatyczny, nie chce jeść, gorączkuje, ma wymioty, biegunkę oraz trudności z oddychaniem.

Źródło: NIZP-PZH

Opracowanie: Polska Grupa Infograficzna

KLESZCZE

MITY vs. FAKTY

KLESZCZE

MIT Kleszcze czatują tylko na paprociach.

FAKT

Naturalnym środowiskiem kleszczy jest każde delikatnie wilgotne miejsce, w którym występuje roślinność i grzyzie. Atakują głównie na ścieżkach często uczęszczanych przez ludzi i zwierzęta.

MIT Kleszcze skaczą na ofiary z koron drzew.

FAKT

Pasożyty te nie mają tak silnych nóg jak pchły. Oczekują na żywiciela maksymalnie na wysokości ok. 1 metra. Im są wyżej tym mniejsza szansa na znalezienie potencjalnej ofiary. Czują na liściach lub źdźbłach traw i przyczepiają się do ludzi i zwierząt, które ocierają się o gałązki roślin.

MIT Idąc do lasu należy ubierać się na ciemno, gdyż jasne kolory przyciągają kleszcze.

FAKT

Kleszcze są ślepe i nie robi im różnicy kolor ubrania. Do polowania używają zmysłu węchu, tzw. organu Hallera, który znajduje się na pierwszej parze odnóży.

MIT Kleszcze żyją tylko w lasach i na terenach wiejskich.

FAKT

Coraz częściej można je spotkać w miastach (parkach, skwerach a nawet w piwnicach).

BORELIOZA

MIT Każdy kleszcz przenosi boreliozę.

FAKT

Okolo 30% kleszczy w Polsce jest nosicielami krętki borelii. Zagrożenia nie wolno jednak bagatelizować.

MIT Już samo wkucie kleszcza oznacza infekcję.

FAKT

Aby doszło do zakażenia, kleszcz musi pozostać w skórze 24-48 godzin.

MIT Pojawiająca się tuż po ukąszeniu zmiana skóra to rumień wędrujący.

FAKT

Rumień o średnicy ok. 5 cm pojawia się w okresie od 1-2 dni do nawet 3 tygodni po ukąszeniu kleszcza. Nie swędzi. Natychmiastowe zaczerwienienie oznacza reakcję alergiczną lub ślad po ugryzieniu innego owada.

MIT Przed boreliozą można się zaszczepić.

FAKT

Istnieje tylko szczepionka przeciwko odkleszczowemu zapaleniu opon mózgowych.

Opracowanie: Polska Grupa Infograficzna

CZY WOLNO ZABIERAĆ MŁODE ZWIERZĘTA?

PTAK

CZY JEST RANNY?

tak

zawiadom specjalistów

nie

GDZIE GO ZNALAZŁEŚ?

w mieście

jeśli wypadł z gniazda

włóż go do gniazda

jeśli gniazdo jest zniszczone

zawiadom specjalistów

mlode pustulki, kawkę czy sroki uczą się latać i przesiadują na gałęziach

mlode ptaki uczą się latać

ZAJĄC

CZY ZWIERZĘ JEST RANNE?

tak

zawiadom specjalistów

w pobliżu leży martwa matka

nie

GDZIE JE ZNALAZŁEŚ?

w lesie

park/teren zielony

na łące/na polu

parking/teren supermarketu itp.

zawiadom specjalistów

SARNA

CZY ZWIERZĘ JEST RANNE?

tak

zawiadom specjalistów

nie

CZY MA CĘTKI?

tak

matka jest niedaleko, wraca co 10-12 godzin, żeby je nakarmić – jest bezpieczne

nie potrzebuje pomocy – jest już samodzielne

ZABIERZ

ZOSTAW

! NIE DOTYKAJ!

! NIE KARM!

! NIE PODAWAJ WODY!

! UPEWNI SIĘ, CZY POTRZEBUJE POMOCY

! JEŚLI JESTEŚ Z PSEM, PILNUJ, ŻEBY NIE NIEPOKOIŁ MALUCHA

opracowanie: Lasy Państwowe
projekt graficzny: Polska Grupa Infograficzna

listę ośrodków rehabilitacji znajdziesz tutaj: www.gdos.gov.pl/wykaz-osrodkow-rehabilitacji-zwierzat-w-polsce

LEŚNY SAVOIR-VIVRE

Parkuj w wyznaczonych miejscach, nie wjeżdżaj do lasu samochodem, quadem ani motocyklem.

Możesz zabrać ze sobą psa, ale prowadź go na smyczy.

Uszanuj mieszkańców lasu – zachowaj ciszę.

Biwakuj i rozpalaj ogniska tylko w miejscach do tego przeznaczonych.

Nie kop ani nie niszcz niejadalnych grzybów.

Dbaj o czystość – zabierz śmieci ze sobą.

Kolekcjonuj wspomnienia, rośliny zostaw w lesie.

#BĄDŹ DOBRY DLA LASU

Jeśli złapie cię BURZA!

co robić, a czego nie

Jeśli prognozy pogody przewidują gwałtowne burze i silne wiatry – zrezygnuj z wycieczki.

Nie chroń się pod wysokimi drzewami.

Jeśli jesteś w górach – zjeżdż jak najniżej.

Kucnij na plecaku, zwiń się w kłębek (tzw. pozycja embrionalna), nie opieraj się o drzewo lub skałę.

Oddal się od zbiorników wodnych, rzek i strumieni.

Jak najszybciej znajdź zabudowania lub samochód, w którym możesz się schronić.

Twoje bezpieczeństwo jest Twoją odpowiedzialnością.

PAMIĘTASZ NUMERY ALARMOWE?

- Centrum Powiadamiania Ratunkowego – 112 • Policja – 997
- Straż Pożarna – 998 • Pogotowie ratunkowe – 999

